

Sa noqu masu ko ni na semati qaqaco lesu vua na Kalou, ka me umanaki na Nona dina tawamudu ki yalomuni me tawayalani. Ka sa noqu masu, me na laurai tiko na nomuni vakabauta ena nomuni bula taucoko! Ena yaca i Jisu Karisito, emeni. ■

IDUSIDUSI

1. Ni sa sucu e dua na gone, ena vesuki e rua na yasani ivicovico ka koti na tadrua ni ivicovico oqo. Na ivicovico e dua na ivesu—e dua na ivesu kaukauwa. Na vosa na *lotu* e yavu mai na vosa vaka-Latini: *re*, e kena ibalebale na “vakadua tale” se “lesu tale” vakaataka na *ligare*, kena ibalebale “me vesu” se “me sema.” Koya gona, eda sa kila vinaka kina ni lotu e “semati ira na tamata vakabauta vua na Kalou.”
2. Lako Yani 20:3. Me kena ikuri, a kaya na Turaga, “Dou veivutuni ka biuta tani na nomudou matakau; dou vagolea tani . . . na nomudou ka vakasisila kecega” (Isikeli 14:6).
3. Vunau kei na Veiyalayalati 6:36.
4. Raica na Spencer W. Kimball, *The Teachings of Spencer W. Kimball*, ed. Edward L. Kimball (1982), 391.
5. Raica na Mosaia 2:41; Vunau kei na Veiyalayalati 58:30–33; 82:10. E dina na ivakavuvuli oqo ki na tamata yadua, ni “Sa sega ni digitaki ira vakailoa na tamata na Kalou” (Cakacaka 10:34; raica talega na Moronai 8:12).
6. Vunau kei na Veiyalayalati 132:22.
7. Raica na Vunau ni Soro 15:13.
8. 2 Timoci 3:7.
9. 1 Nifai 19:23.
10. Aisea 5:20.
11. Na ivolanikalou e vakavulica: “Dou lako mai vua na Turaga na Yalosavasava. Mo dou kila ni sa dodonu na nona sala. Raica sa qiqo na matamata ni koro me ra curu kina na tamata ka sa dodonu na sala me ra muria, ia na ivakatawa ni matamata ni koro sa i Koya na Yalosavasava ni Isireli ka sa sega ni lesia kina e dua tale na tamata; ia sa sega e dua tale na katuba mera curu kina, ena matamata ga; ia sa sega ni rawa me vakaisini Koya, ni sa i Koya na Turaga na Kalou” (2 Nifai 9:41).
12. Thomas S. Monson, “Courage Counts,” *Ensign*, Nove. 1986, 41. E dua na gauna, a cauraka o Peresitedi Monson na veivunau ci veivakauqeti oqo: “Meda bula cecere, e gadrevi meda vakatorocaketaki keda meda sotava rawa na dredre ena qaqa, rarawa ena marau, kei na ubaleti ena yalomaluia. . . . Eda sa luneva tagane kei na yalewa na Kalou bula, eda sa buli mai na kena ituvaki. . . . Eda sega ni rawa meda dina tiko ena ka oqo keda sega ni sotava e dua na kaukauwa vou kei na qaqa, vakakina meda yaloqaqa meda bulataka na ivakaro ni Kalou, na kaukauwa meda vorata rawa na veitemaki i Setani” (“Yellow Canaries with Gray on Their Wings,” *Ensign*, Julai 1973, 43).
13. “Biuta tani na ivalavalala sa sega ni vakalotu” (Moronai 10:32). Mo rerevaka na Kalou ka segai na tamata (raica na Vunau kei na Veiyalayalati 3:7; 59:5).

Mai vei Elder Richard G. Scott

Ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua

“Au Sa Solia Vei Kemudou e Dua na iVakarau”

Na ivakaraitaki totoka duadua ka bula e vuravura sa ikoya na iVakabula o Jisu Karisito. . . . E sureti keda meda muria na Nona ivakaraitaki vinaka sara.

Ena noqu vakananuma tiko na noqu itavi meu wasea na kospipeli, au sa lai nanumi ira na daulomani ka ra a vakavuna meu vupei ni kunea na sala vakalou meu muria meu tosocake kina vakayalo. Ena veigauna bibi ni noqu bula, e dau vakalouga tataki au na Tamada Vakalomalagi me dua e dau vakademeni au me mai vupei au me tuberi au ena sala e dodonu meu muria. Era dau muria na nona vosa na iVakabula: “Niu sa solia e dua na ivakarau vei kemudou, mo dou kitaka me vaka au sa kitaka oti vei kemudou.”¹

Niu a se gonelailai a sega tu ni lewenilotu o tamaqu ka sa sega tu ni dau laki lotu o tinaqu. Keitou a dau bula tu mai Washington, D.C., ka rau tiko na itubutubu nei tinaqu rauta ni 2,500 na maile (4,000 km) mai na yasana o Washington. Ni oti e vica na vula mai na ikawalu ni noqu siga ni sucu, a gade mai o Buqu Whittle me mai sikovi keitou. A lomatarotarotaka o Buqu baleta ni sega ni dua vei

keirau kei tuakaqu e sa papitaiso. Au sega ni kila se cava a kaya vei rau na noqu itubutubu baleta oqo, ia na ka ga au kila ni dua na mataka a kauti keirau kei tuakaqu ki na vanua ni gade ka wasea vei keirau na bibi ni noda papitaiso kei na dau lakova wasoma na soqoni ni Lotu. Au sega ni kila na matailalai ni veika a cauraka, ia na nona vosa a vakayadrati au ka sega ni dede keirau sa papitaiso kei tuakaqu.

Tomana tikoga o buqu na nona tokoni keirau. Au nanuma ni veigauna keirau dau lesi me keirau vosa e valenilotu keirau dau qiriti koya me solia mai e so na ivakasala. Ni dau oti ga e vica na siga sa dau yaco mai ena meli e dua na ivola ka tu kina na vosa sa volai rawa tu mai. Ni oti ga vakalailai sa veisau na kena icakacaka a cakava, ka ni sa dau vakau ga mai e dua na idusidusi ni vosa ka sa na gadrevi kina na neirau na sasaga.

E a vakayagatata o buqu na ivakarau donu vinaka ni veivakaya-rayarataki kei na veidokai me vupei

tamaqu me raica na bibi ni nona dau draivataki keirau yani ki valenilotu me keirau laki lotu. Dau cakava o koya na veika kece e rawa me vakayadrat i keirau me keirau kidava na bibi ni kospeli ena neirau bula.

Ka bibi duadua ni keirau kila ni o Buqu e lomani keirau ka lomana talega na kospeli. Sa dau ivakaraitaki wanavanu sara okoya! Sa dua na ka na noqu dau qoroya na nona ivakadina ka dau wasea vei au niu a se gonelailai sara. Na nona ivakaraitaki e veisautaka sara ga na vanua sa mua tu kina na noqu bula ki na vinaka e tawamudu.

E muri, niu sa vakarau tauri ivola mai na univesiti, au a sa tekivu veidomoni kei na dua na goneyalewa rairai totoka o Jeanene Watkins. Au nanuma na nona sa tekivu me vakila ni sa vinakati au talega. Ena dua na bogi ni keirau sa veitalanoataka toka na veisiga se bera mai, sa qai vakacuruma sara mai vakamatau o koya na nona vakasama ka veisautaka sara ga vakadua na noqu bula. A kaya vakaoqo, "Niu sa vakamau ena valetabu, me na dua na cauravou yalodina, lesu mai na kaulotu, o koya."

Au a sega ni dau vakasamataku tu na kaulotu ni se bera o ya. A veisau sara ga na noqu raica na kaulotu niu sa lesu i vale ena bogi o ya. Niu yaco i vale, au sega tale ni qai vakasamataku e dua tale na ka. Au a yadra tu ena bogi taucoka. Au a vagolei tani saraga mai na noqu vuli lesioni ena siga tarava. Niu sa masumasu tiko au sa qai vakadeitaka meu sa na laki raici bisopi mada ka vakalewena na noqu ivolake-rekere ni laki kaulotu.

E a sega ni kerei au o Jeanene meu laki kaulotu *ena vukuna*. A lomani au dina ena nona wasea vei au na ka a luvuci tu kina ka qai solia vei au na digidigi meu digitaka na vanua meu na mua kina ena noqu bula. Keirau a qai lako ruarua i kaulotu ka qai mai vauci ena valetabu. Na yaloqqa kei na yalodei a tu vei Jeanene e sa ivakadei ni neirau bula vata. Au vakadeitaka ni kevaka me a sega na nona vakabauta qaqqaco vinaka ni ivakavuvuli, ni qaravi taumada ni Turaga o Jeanene, ke keirau a sega ni rawata vata na reki.

A dua dina na ivakaraitaki vinaka sara ni buladodonu, okoya!

Rau a lomani au vinaka sara o Buqu Whittle kei Jeanene me rau wasea rawa kina vei au nodrau vakadina-nataku ni ivakavuvuli ni kospeli kei na qarava na Tamada Vakalomalagi ena vakalougatataku na noqu bula. E sega ni dua vei rau a vakasaurarataki au se vakayalolailaitaki au ena vuku ni noqu mataqali tamata vakacava. Erau lomani au ka lomana na Tamada Vakalomalagi. Rau kila ruarua ni na rawa ni vakayacora e levu sara na veika lelevu ena noqu bula o Koya mai na noqu sasaga taudua vakaiau. Rau a vukei au sara vakaukauwa ena yalololoma meu kunea na sala ka na basika kina bula marautaki vakalevu sara.

Ena rawa vakacava vei keda yadua meda idewadewa ni veika vinaka me vakaoqo? Meda lomani ira sara vakaedina eda via vakayarayaratataku tiko ena bula dodonu; sa na qai rawa ni ra

na tara cake nodra nuidei ena loloma ni Kalou. Ni levu vei ira oqo e vuravura, e sa imatai ni bolebole ni nodra ciqoma na kospeli, na nodra vakatorocaketaka na nodra vakabauta e dua na Tama Vakalomalagi, ka taucoko tu na nona lomani ira. Ena rawarawa me ra tara cake na nodra vakabauta ni ra sa tiko na nodra itokani se lewe ni matavuvale ka ra na lomani ira ena loloma vata ga vaka o ya.

Na nomu solia vei ira na veivakadeitaki kei na loloma sa na rawa ni vukei ira ena vakatorocaketaka ni nodra vakabauta ena loloma ni Kalou. Sa qai vakalougatataki na nodra bula ni sa na muria yani na nomu lomani ira ena nomu wasea na lesioni o sa vulica, na veika kece o sa sotava, kei nai vaku-vuvuli o sa muria mo kunea na iwali ni nomu vakatovolei. Vakaraitaka na nomu kauwaitaka dina na veika me baleti ira ka qai wasea na nomu ivakadina ni kospeli i Jisu Karisito.

Sa na rawa ni ko veivuke ena
veisala era yavutaki tu ena ivakavuvuli
kei na ivunau. Vakauqeti ira o lomana
mera vaqara na ka ena gadreva na
Turaga mera na cakava. Dua na sala
me caka kina na ka oqo sa ikoya me
tarogi na taro ena vakayayararataki
ira me ra vakasama sara vakavinaka
ka solia vei ira e dua na gauna—se
auwa, siga, vula se me balavu cake
tale—me ra vaqara ka vakananuma,
ka vakaraica vakaiira na kena isau. Ko
na gadreva beka mo na vupei ira me
ra na kila na masu, ka kila na kena
na saumi mai. Vupei ira mera kila ni
ivolankalou e sa dua na ivurevure
momona ni kena ciqomi ka kidavi na
isau ni masu. Na veika oqo ena vupei
ira sara tale tikoga ena nodra vakava-
karau ki na veimadigi kei na bolebole
ena qai yaco mai vei ira.

Na inaki ni Kalou me “ra tucake
tale mai na mate na tamata kece ga.”²
O ya ena yaga vakalevu ki na veika
kece eda cakava. Ena so na gauna
eda na vesuki ena veika eda raica ni
vakasakiti se mai vakaogai sara ena
veika e cacawale ka vakayalia na veika
sa lavaka tu mai vei keda na Kalou.
Ni ko sa vakadeitaki iko ena ivakavu-
vuli e bibi ko na qai rawa ni kila na
veika mo na cakava ka ko na vuavuai
vinaka ena qarava na Turaga ka ko na
qai kune marau kina vakalevu.

Ni ko sa vakaliuca na ivakavuvuli
ni yavu ni veivakabulai, ko sa na qai
vakanamata kina kena wasei na veika
ko sa kila baleta ni ko sa kila deivaki
na kedra bibi tawamudu na veicaka-
caka vakalotu ni kospeli. Ko na wasea
na veika ko sa kila ka na vakauqeti
ira na nomu itokani me ra na gadreva
me ra vakaukauwataki vakayalo. Ko
na vupei ira ko dau lomani ira ka ra
sa gadreva mera talairawarawa ki na
Nona ivunau taucocko ka taura kivei
ira na yaca i Jisu Karisito

Nanuma ni nodra saumaki na
tamata e tiki walega ni cakacaka. Sa-
sagatako mo vaqaqacotaka na mata-
vuvale. Vakavulica tiko ena rai ni kena
bibi na matavuvale me na laki vauci
ena valetabu. Ena taura toka e vica
vata na yabaki ki na so na matavu-
vale. Sa vakakina oqo vei rau na noqu
itubutubu. Ni oti e vica na yabaki ena

noqu a papitaiso, sa qai muri yani o
tamaqu, e muri sa qai vauci na noqu
matavuvale ena valetabu. A dauvei-
vauci o tamaqu ena valetabu, ka rau
a veiqraravi vata kei na tinaqu. Ni o sa
raica rawa na rai me baleta na vei-
vauci ena valetabu, ko na vuakea na
tarai cake ni matanitu ni Kalou ena
vuravura.

Nanuma tiko ni nomu na lomani ira
sa ikoya na iyaragi kaukauwa duadua
vei ira o nanuma tiko mona vupei ira.
Na ivakaraitaki nei Bu Whittle kei na
watiqu o Jeanene, sa vakaraitaka sara
ga vei au na nodrau lomani au ka rau
vinakata meu na rawa ka vakavinaka
sara ena noqu bula.

Serene, Ositerelia

E dua na itokani vinaka ni loloma
oqori, na nomu dau vakadinati ira. Ena
so na gauna ena via dredre mo na va-
kadinati ira, ia era saga e so na sala mo
vakadinati ira kina. O ira na luvema na
Tamada mai Lomalagi era na rawa ni ca-
kava e so na ka matalia sara ni ra sa kila
ni ra sa vakadinati. O ira kece na luvem
ni Kalou ena bula oqo era sa digitaka
na muria na Nona yavu na iVakabula.
Vakadinata ni ra na cakava tale vakakina
ni sa soli vei ira na madigi.

Ni wasei na ivakavuvuli ena vupei
ira ko lomani ira me ra toso yani kina
sala ni bula tawamudu. Nanuma, ni
da dau tubu cake vakalalai. Ko sa
muria oti mai na sala vata oqori ena
nomu kila na sala ni kospeli. *Vakara-
warawataka* na nomu dau wasea na
kospeli.

Na nomu ivakadinadina vakai iko
baleta na Veisorovaki i Jisu Karisito sa
iyaragi kaukauwa sara. Era itokani ka
ivurevure na masu, nai Vola iMomani
kei na so tale na ivolankalou, kei
na nomu yalodina kina cakacaka
vakalotu ni matabete. Na veika kece
oqo ena vakadeitaka na veituberi ni
Yalotabu, ni sa ka bibi sara vei iko mo
na dau vakararavi kina.

Me da na rawa ka da vakayacora
me vaka e a cakava na Karisito,³ vaka-
liuca na yavu ni ivakavuvuli ni kospeli
oqo: *na Veisorovaki i Jisu Karisito e sa*

vakadeitaka ni da na rawa ni vaka-taka na Tamada mai Lomalagi ka me rawa ni da laki bula tawamudu vata vakamatavuvale.

E sega tale ni dua na vunau me na bibi cake ena noda qaravi itavi tiko me vaka na Veisorovaki i Jisu Karisito. Ni dua ga na kena madigi e donumaki, vakadinadinataka na iVakabula kei na kaukauwa ni Nona Veisorovaki. Vakayagataka na tiki ni ivolanikalou ena vakavulica na veika baleti Koya kei na vuna e bibi kina na Nona ivakaraitaki kina tamata kecega ena bula oqo.⁴ Sa dodonu mo gumatua ena vuli. Kakua ni vakaosoosotaki iko ena veika tawayaga ka calata kina na vulici ni ivunau kei na ivakavuvuli ni Turaga. Ni ko sa yavudeitaki tu ena ivunau, o sa na rawa ni dua na ivurevure qaqaco vinaka ni kena wasei ni dina vei ira era gadreva dina tu.

Eda na qarava vakavinaka cake na Tamada Vakalomalagi ena noda veivakayarayarataki donu vei ira tale eso ka qaravi ira.⁵ Na ivakaraitaki totoka duadua ka bula e vuraura sa ikoya na iVakabula o Jisu Karisito. Na nona veivakalotu taki a vakasinaiti tu ena veituberi, veiqaravi, kei na nodra lomani na tani. A dabe vata kei ira yadua e tukuni ni sega ni ganita me ra dabe volekati Koya. E lomani ira yadu-dua. E a kila o Koya na ka era gadreva ka vakavulici ira ena Nona kospeli. E a sureti keda meda muria na Nona ivakaraitaki vinaka sara.

Au kila ni Nona kospeli sa sala kina vakacegu kei na marau ena bula oqo. Meda nanuma meda na cakava me vaka e a cakava, ena noda wasea na noda loloma, veivakadinati, kei na kila na dina, vei ira na tani ka ra se bera ni ciqoma taucoko na rarama ramase ni kospeli. Ena yaca i Jisu Karisito, emeni. ■

IDUSIDUSI

1. Joni 13:15.
2. Mose 1:39.
3. Raica na Joni 13:15.
4. Raica, me kena ivakaraitaki na, Luke 22:39–46; Joni 8:3–11; Filipai 4:13; Jemesa 5:15–16; 1 Joni 1:7; 2 Nifai 1:15; 2, 25:17–30; 31; Jekope 4; Alama 7; 42; 3 Nifai 11–30; Moronai 10:32–33; Vunau kei na Veiyalayalati 18:10–16; 19:13–19; 29:3; 88:1–13; 138:2–4; Mose 5:6–12.
5. Raica na Maciu 22:35–40; Mosaia 2:17.

Mai vei Robert D. Hales
Ena Kuoramu ni iApositolo Le Tinikaruia

“Kevaka Dou sa Lomani Au, Dou Talairawarawa ki na Noqu Vunau”

Noda galala meda digitaka na talairawarawa e kena ibalebale meda “dina tu ga [vakalaiva] ko na qai tauca.”

Taciq kei na ganequ, mai na lesoni kece eda sa vulica mai na bula ni iVakabula, e sega ni dua e matata ka kaukauwa cake me vaka-taka na ivakavuvuli ni talairawarawa.

Nona iVakaraitaki na iVakabula

Mai na Matabose taumada mai Lomalagi, a vorata o Lusefa na ituvatuva nei Tamada Vakalomalagi. O ira era a muri Lusefa era sa mai tagutuva na nodra laki bula tawamudu—qarauna o cei o muria tiko!

A qai vakaraitaka o Jisu na Nona dinata na talairawarawa, ka kaya, “I Tamaqu me yaco ga na nomuni lewa, ka me nomuni tiko ga na vakarokoroko ka sega ni mudu.”¹ Ena Nona cakacaka vakalotu, “A mai vakatovolei ko koya ia a sega ni rawai.”² Sa dina sara, “a sa [vulica] ga ena ivalavala ni talairawarawa ni sa vosota tiko na ka rarawa.”³

Baleta ni a talairawarawa na noda iVakabula, sa sorovaka kina o Koya

na noda ivalavala ca, ka sa rawa kina meda tucake tale ka vakarautaki na sala meda lesu vei Tamada Vakalomalagi, o koya a sa kila tu ni da na cala ena noda vulica na talairawarawa ena bula oqo. Ni da talairawarawa, eda sa ciqoma na Nona solibula, ni “keimami vakabauta ni na vakabulai na tamata kecega e na Veisorovaki nei Jisu Karisito, kevaka eda sa muria na ivunau, vakavuvuli vakalotu kei na ivakaro e soli tu ena kospeli.”⁴

A vakavulici keda o Jisu Karisito ena vosa rawarawa sara eda kila vakavinaka: “Kevaka dou sa lomani au; dou talairawarawa ki na noqu vunau,”⁵ kei na “Mo dou lako mai, ka muri au”⁶

Ni da sa papaitiso, eda sa “taura matua ga [vei keda] na yaca i Karisito” ka curu ki na “veiyalayalati [me da na] talairawarawa vua na Kalou me yacova na [noda] mate.”⁷ Ena vei Sigatabu eda vakavouia na noda veiyalayalati ni